

b) pri brzovozu; če znaša zamuda več kot 12 ur do 24 ur eno četrtinko, do 3 dni eno tretjino, in če znaša več ko 3 dni, polovico voznine.

Pri večjih odškodninskih zahtevah in deklaracijah pa naj se sporazumno z železniško upravo posebej dožene o dokazani škodi razumno pogojena odškodnina.

Ako pa je pošiljatev zamudil ali zakasnitev povzročil sam prodajalec, potem naj se istemu sporoči, da se vsled te njegove krivde blago ne more več rabiti ni vsprejeti. Ne sme pa se odlašati ali molčati z obvestilom celo do kake prilike, ker bi se molčanje brez ugovora (zglasitve) smatralo za soglašanje ali dovoljenje pošiljke in kot brez-ugovoren vsprejem.

Dogodi se, da se dopsilje kupcu mnogo več blaga kakor ga je bilo naročeno; preveč poslanega blaga ni dolžan prevzeti, treba pa je dotičnemu vsprejemniku reklamovati ter zadevno stvar pravočasno in pred vsprejetjem poravnati.

Za domov speljano ali molče v lastno skladišče spravljeno blago in če se isto celo načae, zgubi protivno (odklanjatveno) pravico in mora se plačati.

Za nevedoma ali molče spravljeno ter obveščeno blago odpošiljatelja v skladišče, ali če je blago ležalo brez vednosti skladiščnega gospodarja v njegovem skladišču, ni isti upravičen zahtevati za tisti čas nikake odškodnine bodi si za prostor, ležnino, spravnino ali shranjevanje.

Ravno tako je z več ali z dražje zaračunananim blagom; ne sme se načenjati popred, niti prodajati, dokler se ni zadevna stvar s pošiljateljem dognala in pobotala enotna cena. (Konec prih.)

Kmetijstvo.

Terminska kupčija na žitni borzi.

Letos se posebno veliko piše in govori o odpravi terminske kupčije na žitni borzi. Vlada se nikakor neče sprijazniti z odpravo te vrste žitne kupčije, dasi je očitno v pogubo kmetskega stanu. Vsled tega so kmetski poslanci različnih strank — mej katerimi pa slovenskih kmetskih poslancev ni nikdar bilo — na različne načine nastopili proti vladi. Mej drugimi so povzročili dne 29. novembra v državnem zboru veliko razpravo, v katero je posegel tudi nemški kmetski poslanec Peschka. Ker se izmej naših kmetskih poslancev ni nobeden oglašil, naj na kratko posnamemo, kar je povedal poslanec Peschka:

V celi Avstriji ga ni kmetijskega društva, ki bi se ne bil soglasno izrekel zoper terminsko kupčijo na žitni borzi. Poslanska zbornica se je tudi že večkrat potom resolucij izrekla za odpravo te kupčije. Kar vlada predlaga, to meri samo na premembo te pogubne kupčije, kmetski stan pa zahteva, da se tej kupčiji sploh konec naredi.

V pododbor gospodarskega odseka, ki se je bavil s to zadevo, ni bilo nikdar nobenega zastopnika poljedelskega ministrstva. Razpravljalo se je o tej velevažni zadevi, ne da bi se vlada za to količkaj menila. Vlada je pač vedno drugačnega mnenja, kakor kmetovalci-davko-plačevalci in kakor ogromna večina poslanske zbornice.

Tako terminsko kupčijo s kmetijskimi pridelki, kakor pri nas, poznajo samo v Ameriki, ki je njena domovina, potem na Angleškem in na Francoskem. Značilno je, da imamo v naši državi samo dve taki borzi, na Dunaju in v Pešti, dočim na drugih borzah s pridelki ne poznajo terminske kupčije.

Kadar se v zbornici čuje kaka želja v korist kmetskega stanu, takrat nima vlada nikdar časa. Zakon o margarinu še vedno ni predložen cesarju v potrjenje, mej tem ko je bil zakon o zgradbi kanalov, ki je na korist veliki industriji in velikemu kapitalu ter bo požrl več milijard, v šestih tednih popolnoma dognan. Za kmetske potrebe pa se nihče ne meni, ker jih vlado ne razume in tudi nima dobre volje jih razumeti.

Kmetijski ministri v Avstriji se jemljejo iz vseh mogočih stanov, samo ne izmed praktičnih kmetovalcev. Imeli smo kmetijske ministre, ki so bili prej oficirji in imeli take, ki so prej službovali v trgovskem in v naučnem ministrstvu. Zdaj imamo kmetijskega ministra, ki je prej služboval pri upravnem sodišču, ki pa o kmetijstvu ničesar ne razume.

Vladni načrt kmetovalcev nikakor ne more zadovoljiti. Stedaj ni terminska kupčija ne dovoljena, ne prepovedana, mej tem ko kmetje zahtevajo, da naj se odpravi popolnoma, pa jo hoče vlada že uzakoniti.

Sramota za vsacega kmetskega poslanca, kdor bo pomagal, da vlada ta svoj namen doseže.

Poučni in zabavni del.

Ok t a v a.

Slika. Ruski spisal J. M. Potapenko.
(Konec.)

III.

V predmestju je med tem časom že pozvonilo k večernicam, dijakona ni bilo doma, in dočim je koleselj pridrdral k vratom dijakonovega doma, se je bil Šakalov že predstavil svakinji, stresel raz sebe prah in zdajci že sedel na krilčeku za okroglo mizico in blagodušno popival kvas. Večerno solnce se je skrivalo za grič, no njegovi soji so se čutili v zduhu. Od reke je vel lahen hlad. Fedor Ignatjič je razpahnil suknjo in naprsnik, melanholično gledajoč na rožnati oblaček, mirno plavajoč po nebu, svalčkal tolsto cigareto, a sveži ravnokar zapričeti komad tobaka je ležal pred njim.

Ko je koleselj bil obstal pred vratmi, obrnil je Šakalov glavo k vratom.